

prima instanță: V. Ciumac
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

nr. 3ra-471/16

DECIZIE

13 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul
Avocatului „Denis Gînga” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu
privire la obligarea radierii din baza de date

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 prin care a
fost respins apelul declarat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și menținută
hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 august 2015, prin care
acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 09 iunie 2015, CA „Denis Gînga” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva IFPS cu privire la obligarea radierii din baza de date.

În motivarea acțiunii a invocat că la 23 ianuarie 2014, în baza extrasului
eliberat de Ministerul Justiției al RM privind înregistrarea CA „Denis Gînga”, a
depus actele corespunzătoare la IFPS în vederea înregistrării în calitate de
contribuabil.

Sușține că la data înregistrării, IFPS nu i-a eliberat codul fiscal, contrar
prevederilor art. 162 Cod fiscal, atribuindu-i în calitate de cod fiscal al CA „Denis
Gînga”, codul personal pe care îl deține ca persoană fizică.

Afirmă că nefiind de acord cu atribuirea codului fiscal sub formă de cod
personal (IDNP), la 20 noiembrie 2014, a solicitat pârâtului atribuirea unui cod
reieșind din prevederile art. 162 Cod fiscal.

Ca urmare, a fost eliberat certificatul de atribuire a codului fiscal nr. 0021288 seria SF, CA „Denis Gînga” fiindu-i atribuit codul fiscal 43933015, care este valabil în prezent.

Menționează că ulterior dânsul a constatat precum că în baza de date a IFPS figurează codul personal (IDNP) ca persoană care practică activitate profesională și totodată codul fiscal 43933015 în calitate de CA „Denis Gînga”.

Relatează că la 22 aprilie 2015, printr-o cerere scrisă adresată pârâtului a solicitat radierea din baza de date a IFPS a informației care figurează cu codul fiscal personal 2002001059298 – persoană care practică activitate profesională.

Indică că prin răspunsul din 18 mai 2015, pârâtul a refuzat în admiterea cererii, solicitând totodată restituirea certificatului de atribuire a codului fiscal în vederea anulării acestuia, deși atribuirea codului fiscal sub formă de IDNP a avut loc ilegal și în lipsa consimțământului său.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor din Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 22 mai 2014, art. 16, 25 din Legea contenciosului administrativ, art. 1, 9 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Solicită admiterea acțiunii, obligarea pârâtului de a radia din baza de date informația ce figurează cu codul fiscal personal (IDNP) 2002001059298 – persoană care practică activitate profesională, ce reprezintă date cu caracter personal, precum și încasarea tuturor cheltuielilor ce vor fi suportate în proces.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 august 2015 a fost admisă acțiunea parțial, obligat IFPS să radieze din baza de date a Inspectoratului Fiscal informația ce figurează cu codul fiscal 2002001059298 – persoană care practică activitate profesională.

În rest, au fost respinse pretențiile ca nefondate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și menținută hotărârea primei instanțe.

La 25 ianuarie 2016, IFPS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că instanța de apel eronat a interpretat legea, deoarece în cazul în care organul fiscal va radia toată informația ce ține de codul fiscal 2002001059298, respectiv Denis Gînga va dispărea ca subiect din evidența fiscală, fapt care îi poate crea impedimente la necesitatea exercitării de către acesta a drepturilor care se realizează doar în baza codului fiscal (IDNP).

Remarcă că instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și efectele care pot surveni în rezultatul hotărârii emise, dar nici instanța de apel nu a corectat eroarea comisă de prima instanță.

Având în vedere prevederile art. 5 alin. (5) lit. b) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, art. 162, 163, 165 Cod fiscal, menționează că licența

pentru practicarea activității de avocat a fost eliberată intimatului la 23 decembrie 2013, acesta urmează să utilizeze în activitatea sa numărul indicat în licență (IDNP).

Menționează că prin obținerea dreptului de a practica o activitate profesională nu are loc crearea unui nou subiect de drept, deoarece activitatea respectivă nu poate fi înregistrată ca fiind un subiect de drept separat de persoana fizică care o practică.

Invocând prevederile art. 264 alin. (4) Cod fiscal, susține că informația deținută de organul fiscal în baza de date nu este publică și poate fi furnizată doar în condițiile stabilite de art. 131 alin. (5) Cod fiscal.

La 11 aprilie 2016, Denis Gînga a depus referință la recursul declarat de IFPS, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 27 noiembrie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 71), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Astfel, din materialele pricinii rezultă cu certitudine că la 23 ianuarie 2014, în baza extrasului eliberat de Ministerul Justiției a RM privind înregistrarea Cabinetului Avocatului „Denis Gînga”, Denis Gînga a depus actele necesare la Inspectoratul Fiscal de Stat în vederea înregistrării și eliberării codului fiscal, în corespundere cu art. 162 Cod fiscal.

Ca urmare, CA „Denis Gînga” a fost atribuit codul fiscal nr. 0021288 seria SF, care este și codul personal (IDNP) al persoanei fizice Denis Gînga.

Este cert și faptul că, nefiind de acord cu atribuirea codului fiscal sub formă de cod personal (IDNP), la 20 noiembrie 2014, CA „Denis Gînga” a solicitat IFPS atribuirea unui alt cod, reieșind din prevederile art. 162 Cod fiscal, iar IFPS a eliberat certificatul de atribuire a codului fiscal nr. 0021288 seria SF, CA „Denis Gînga”, fiindu-i atribuit codul fiscal 43933015.

Constatând ulterior că în baza de date a IFPS codul fiscal al CA „Denis Gînga”, ca persoană care practică activitate profesională, figurează atât IDNP 2002001059298 ca persoană fizică, cât și codul fiscal 43933015 atribuit ulterior, la 22 aprilie 2015, CA „Denis Gînga” a solicitat Inspectoratului fiscal radierea din baza de date a IFPS informația care figurează cu codul fiscal 2002001059298 (cod personal IDNP) – persoană care practică activitate profesională.

Prin răspunsul din 18 mai 2015, IFSP a refuzat în admiterea cererii, solicitând totodată restituirea certificatului nr. 0021288 seria SF de atribuire CA „Denis Gînga” a codului fiscal 43933015, în vederea anulării acestuia (f. d. 6).

Înaintând prezenta cererea de chemare în judecată, CA „Denis Gînga” a solicitat obligarea IFPS de a radia din baza de date a Inspectoratului Fiscal informația ce figurează cu codul fiscal personal (IDNP) 2002001059298 – persoană care practică activitate profesională, ce reprezintă date cu caracter personal, precum și încasarea tuturor cheltuielilor ce vor fi suportate în proces.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, obligând IFPS să radieze din baza de date a Inspectoratului Fiscal informația ce figurează cu codul fiscal 2002001059298 – persoană care practică activitate profesională, în rest respingând acțiunea (f. d. 43 – 46).

Judecând apelul declarat de IFPS, instanța de apel, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii și având la bază cumulul de probe administrate la caz, corect a ajuns la concluzia legalității hotărârii primei instanțe.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs va reține prevederile art. 162 alin. (1) Cod fiscal, care indică că se atribuie cod fiscal:

a) oricărei persoane juridice, întreprinderi cu statut de persoană fizică, precum și oricărui notar public, cabinet al avocatului, oricărei persoane care practică activitate particulară de detectiv și de pază, oricărui executor judecătoresc, birou individual al mediatorului, birou asociat de mediatori;

b) oricărei persoane fizice – cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid – care dispune de obiecte impozabile sau care are obligații fiscale, conform legislației fiscale, sau care a obținut dreptul de a exercita o anumită activitate în baza patentei de întreprinzător;

c) oricărei persoane juridice sau organizații cu statut de persoană fizică nerezidente care dispune de obiecte impozabile pe teritoriul Republicii Moldova sau care are obligații fiscale în conformitate cu legislația.

Or, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 22 mai 2014 a fost declarat neconstituțional pct. 72 din art. IX din Legea nr. 324 din 23 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin prisma căruia la art. 162 alin.(1) lit. a) Cod fiscal, textul „precum și oricărui notar public, cabinet al avocatului, oricărei persoane care practică activitate particulară de detectiv și de

pază, oricărui executor judecătoresc, birou individual al mediatorului, birou asociat de mediatori” se exclude.

Iar pct. 92 din hotărârea Curții Constituționale sus menționată, prevede că în cazul declarării neconstituționalității unor norme de modificare/abrogare, până la operarea modificărilor de rigoare de către Parlament, urmează să se aplice prevederile anterioare modificării/abrogării.

Distinct de cele menționate, se constată că persoanele fizice care exercită profesii liberale, fiind atribuite la categoria de contribuabili potrivit legii fiscale și subiecți care intră în raporturi juridice fiscale, urmează procedura de înregistrare la organul fiscal, cu scopul luării la evidență și obținerii codului de evidență fiscală.

În acest context, instanța de recurs reține ca întemeiate concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la obligația statului de a asigura o protecție efectivă a datelor cu caracter personal în sensul ocrotirii vieții intime, familiare și private a persoanei.

Or, numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), cade sub incidența noțiunii de date cu caracter personal, pe când dispozițiile art. 9 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, indică că prelucrarea numărului de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice, a amprentelor digitale sau a altor date cu caracter personal având o funcție de identificare de aplicabilitate generală poate fi efectuată în cazul în care subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțământul și prelucrarea este prevăzută în mod expres de legislație.

Astfel fiind, instanța de recurs conchide că instanțele de judecată ierarhic inferioare justificat au ajuns la concluzia de a admite pretenția CA „Denis Gînga” cu privire la radierea din baza de date a Inspectoratului Fiscal informația ce figurează cu codul fiscal personal (IDNP) 2002001059298 – persoană care practică activitate profesională, or aceasta reprezintă date cu caracter personal.

În susținerea acestei concluzii vine și jurisprudența constantă a CEDO care statuează că protecția datelor cu caracter personal este de o importanță primordială pentru respectarea drepturilor individului la protecția vieții private și de familie garantate de art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, respectarea confidențialității datelor cu caracter personal constituie un principiu vital al sistemelor de drept din statele – părți la Convenție, iar dreptul intern urmează să asigure garanții suficiente pentru a preveni comunicarea sau divulgarea datelor cu caracter personal contrare garanțiilor înserate în textul art. 8 din Convenție (hotărârea din 25 februarie 1997 pe cauza Z contra Finlandei).

Pe cale de consecință, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin decizia recurată este compatibilă și cu respectarea art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că instanța de contencios european al drepturilor omului adesea a subliniat că art. 8 din Convenție reclamă din partea statelor îndeplinirea unor obligații pozitive, inerente asigurării respectului efectiv al vieții private și de familie, care pot implica și necesitatea adoptării de măsuri de protecție

a vieții private. Astfel, fiecare stat contractant este ținut să se doteze cu un arsenal juridic adecvat și suficient, care să aibă ca scop tocmai îndeplinirea acestor obligații pozitive care îi incumbă pe temeiul art. 8 din Convenție.

De altfel, corect instanțele de judecată ierarhic inferioare au remarcat și faptul că Ordinul IFPS nr. 1169 din 01 august 2014 cu privire la evidența fiscală a persoanelor fizice ce practică servicii profesionale licențiate, reglementează diferit situația din speță în raport cu constatările din hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 22 mai 2014, or, hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 22 mai 2014 este un act superior Ordinului emis de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Nu poate fi reținută ca temei de admitere a recursului nici critica recurentului precum că instanța de apel eronat a interpretat legea, deoarece în cazul în care organul fiscal va radia informația ce ține de codul fiscal 2002001059298, Denis Gînga ca persoană fizică, va dispărea ca subiect din evidența fiscală, fapt ce poate crea impedimente la necesitatea exercitării de către acesta a drepturilor care se realizează doar în baza codului fiscal (IDNP).

Aceasta deoarece prin hotărârile judecătorești contestate în speță a fost decisă radierea din baza de date a Inspectoratului Fiscal informația ce figurează cu codul fiscal 2002001059298 – persoană care practică activitate profesională, fapt ce nu poate genera dispariția lui Denis Gînga cu codul fiscal (IDNP) 2002001059298 ca subiect al evidenței fiscale ca persoană fizică.

La acest capitol, dând eficiență dispozițiilor legale susmenționate, instanța de recurs remarcă că avocații (care desfășoară activitatea în cadrul cabinetului), notarii, executorii judecătorești, precum și alte persoane care desfășoară activități liberale nu pot fi identificați prin cod fiscal identic cu codul fiscal personal al cetățeanului, or, activitatea desfășurată de categoriile menționate de persoane nu poate fi asimilată cu activitatea unei persoane fizice.

Ca consecință, se impune a fi respins și argumentul recurentului precum că prin obținerea dreptului de a practica o activitate profesională nu are loc crearea unui nou subiect de drept.

Or, un subiect de drept este titularul de drepturi și obligații, iar din momentul înregistrării cabinetului avocatului, acesta beneficiază de anumite drepturi și își asumă anumite obligații, care însă nu pot fi similare cu drepturile și obligațiile pe care le are o persoană fizică.

Nici susținerea recurentului cu referire la faptul că informația deținută de organul fiscal în baza de date nu este publică și poate fi furnizată doar în condițiile art. 131 alin. (5) Cod fiscal, nu constituie temei de admitere a recursului.

Sub acest aspect, instanța de recurs relevă că informația cu privire la codurile fiscale atribuite contribuabililor se înscrie în Registrul Fiscal de Stat, care este unul public, fapt ce direct rezultă din pct. 5.1. din Regulamentul Ministerului Finanțelor al RM nr. 09 din 28 iunie 2001 cu privire la atribuirea codului fiscal, unde este menționat că Registrul Fiscal de Stat este *un registru public*, constituit și administrat de către autoritatea fiscală și conține informații despre codurile fiscale atribuite în conformitate cu prezentul Regulament.

Pe când, prevederile art. 131 alin. (5) Cod fiscal, la care face referire recurentul în cererea de recurs, este o normă generală, care reglementează modalitatea de furnizare a informației de care dispune organul fiscal, altă informație decât cea cu privire la codul fiscal al contribuabililor, anumitor categorii de organe ale statului, precum ar fi: organele de drept, Comisia Electorală Centrală, Curtea de Conturi etc., astfel că această normă nu este relevantă cazului din speță.

Astfel fiind, se constată că argumentele invocate de către recurent în recurs nu pot constitui temei de admitere a recursului, deoarece acestea se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, având la bază cumulul de probe apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Distinct de cele relatate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 august 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Denis Gînga” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la obligarea radierii din baza de date.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu